

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 02-03-19181/1

Podgorica, 27.12.2021. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
-n/r ministru, gospodinu mr Jakovu Milatoviću-

Poštovani gospodine Milatoviću,

Povodom *Nacrta operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024, sa Akcionim planom za 2021-2022. godinu*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga programa, sa Akcionim planom i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu podataka koje ste dostavili u Izvještaju o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Akcionog plana za 2021. godinu potrebna su finansijska sredstava u ukupnom iznosu od 9,342.572,05€ iz institucija javnog sektora i ista su obezbijedena Zakonom o budžetu za 2021. godinu i to kod sljedećih institucija: Ministarstva ekonomskog razvoja iznos od 3.509.000,00€, kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iznos od 2.449.521,50€, kod Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta iznos od 2.803.950,55€, Ministarstva javne uprave iznos od 10.000,00€ i kod Uprave javnih radova–kapitalni budžet iznos od 570.100,00€.

Takođe, za implementaciju Akcionog plana za 2022. godinu potrebna su finansijska sredstava u ukupnom iznosu od 21.487.736,00€ iz budžeta, koja su predviđena Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu i to kod: Ministarstva ekonomskog razvoja u iznosu od 15.706.100,00 €, Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta u iznosu od 2.138.336,00 €, Ministarstva zdravlja u iznosu od 50.000,00€, Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija u iznosu od 10.000,00 € i Uprave javnih radova u iznosu od 3.583.300,00 €.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Nacrt operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024, sa Akcionim planom za 2021-2022. godinu, s tim da se sredstva neophodna za implementaciju Akcionog plana u 2022. godini usklade sa sredstvima planiranim nosiocima aktivnosti godišnjim Zakonom o budžetu za 2022. godinu. Napominjemo da sredstva potrebna za realizaciju Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 biće predmet razmatranja prilikom izrade godišnjih zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Milojko Spajić

Faint text at the top left of the page.

Faint text at the top right of the page.

Main body of faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the paper.

Handwritten signature and a circular stamp or seal at the bottom left.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
NAZIV PROPISA	OPERATIVNI PROGRAM ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE 2021 – 2024 S AKCIONIM PLANOM 2021-2022

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

U skladu sa Programom rada Vlade za 2021. godinu, kao i preporukama Generalnog direktorata Udruženi istraživački centar (DG JRC) Evropske komisije, Ministarstvo ekonomskog razvoja je pripremio dokument: Operativni program za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022, koji će omogućiti dalju implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2019 – 2024 i uvažava preporuke iz Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024) za period 2019-2020.

Predloženim Operativnim programom za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022 definisano je 12 operativnih ciljeva i 65 aktivnosti, u okviru 4 ključne prioritete oblasti S3:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije kao horizontalni prioritet u funkciji razvoja prethodna 3 (vertikalna) prioriteta;

a prema definisanim strateškim ciljevima, koji su dati u nastavku:

- Strateški cilj 1: Pобољшanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti;
- Strateški cilj 2: Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija;
- Strateški cilj 3: Pобољшanje saradnje u okviru sistema inovacija;
- Strateški cilj 4: Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru; i
- Strateški cilj 5: Pобољшanje okvirnih uslova za inovativni ekosistem.

U okviru predloženih aktivnosti koje doprinose realizaciji pojedinačnih operativnih ciljeva, definisane su nadležne institucije, indikatori rezultata, datum početka kao i planirani datum završetka aktivnosti, izvori finansiranja i sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2021. i 2022. godini.

Akcionni plan definiše i ključne indikatore učinka koji prate realizaciju aktivnosti na nivou operativnih ciljeva unutar svih strateških ciljeva, i koji predstavljaju mjerljive kratkoročne i srednjoročne efekte sprovođenja aktivnosti.

Predloženi dokument će doprinijeti rješavanju sljedećih problema:

- Neadekvantnog adresiranja strateških ciljeva Strategije pametne specijalizacije kroz aktuelne operativne ciljeve i aktivnosti;
- Nedovoljno jasnog presjeka stanja po prioritetskim oblastima;
- Nedostatak kvalitetnog programskog osnova za unapređenje implementacije S3;
- Nedovoljne promocije mogućnosti koje S3 nudi, posebno u kontekstu privlačenja EU i drugih fondova.

Prilikom uslovnog odobrenja Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (S3), Evropska komisija je u vidu tehničkih preporuka dala uputstva Crnoj Gori kako da dalje unaprijedi S3 i dovede do efikasnije implementacije. Naglašena je donošenja Operativnog programa koji bi preciznije i detaljnije definisao fokusna područja i tehnologije, jačanje veze Industrijske politike sa S3 strategijom, jačanje ljudskih resursa za S3, kao i bolje definisanje indikatora za praćenje rezultata. Slične smjernice navedene su i u Izvještaju o napretku Crne Gore na putu ka EU za 2021. godinu.

Nakon realizacije prvog implementacionog perioda S3 2019-2020, postalo je jasno da programski osnov mora da bude revidiran, a u kontinuitetu se i ukazivalo na stalnu potrebu za kvalitetnijim programskim usmjerenjem Crne Gore u prioriternim tematskim oblastima i definisanjem razvojnih projekata, odnosno održavanjem kontinuiteta razvoja novih instrumenata podrške S3.

Ukoliko ne bi bila omogućena implementacija Strategije S3 kroz kreiranje adekvatnog programskog osnova, inovaciona zajednica, uključujući: naučnoistraživačke ustanove, inovativne kompanije, posebno startupove, subjekte inovacione infrastrukture, ali i fizička lica koja obavljaju inovacionu djelatnost, promovišu je ili ulažu u istu, ne bi imala na raspolaganju različite vidove finansijske i nefinansijske podrške, dok Crna Gora ne bi imala adekvatan osnov napretka u prioriternim oblastima, kao ni u procesu EU integracija.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Specifični ciljevi prioriternih oblasti, tj. sektorski ciljevi, koji su definisani Strategijom pametne specijalizacije, postižu se primjenom kombinacije političkih instrumenata i aktivnosti raspodijeljenih po ciljevima zajedničkih kombinacija politika S3. Jasno je da, u okviru svakog prioriteta, posebnu ulogu imaju sektorski instrumenti politike, ali se ključni ciljevi ostvaruju kroz sinergijske efekte različitih instrumenata politike.

Kako bi se metodološki pratio napredak u implementaciji strategije, odnosno napredak u postizanju strateških ciljeva utvrđenih strategijom, operativni ciljevi ovog programa definisani su kao odgovor na probleme prepoznate u identifikovanim prioriternim oblastima i u kontekstu njihovog doprinosa realizaciji postavljenih strateških ciljeva.

S tim u vezi, implementacija aktivnosti u okviru Akcionog plana doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva, a koje adresiraju operativni ciljevi utvrđeni Operativnim programom:

- **POBOLJŠANJE IZVRSNOSTI I RELEVANTNOSTI NAUČNOISTRAŽIVAČKIH AKTIVNOSTI** kroz Jačanje istraživačkih kapaciteta koji pripadaju fokusnim oblastima i tehnologijama identifikovanim u S3;
- **JAČANJE LJUDSKIH RESURSA U OBLASTI ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA** kroz Jačanje S3 vještina;
- **POBOLJŠANJE SARADNJE U OKVIRU SISTEMA INOVACIJA** kroz: Jačanje saradnje aktera u sistemu inovacija sa fokusom na saradnju nauke i privrede; Jačanje inovacione infrastrukture; Unapređenje destinacionog menadžmenta i saradnje između ciljnih grupa u oblasti održivog i zdravstvenog turizma;
- **PODRŠKA INOVATIVNIM AKTIVNOSTIMA U PRIVREDNOM SEKTORU** kroz: Stvaranje uslova za uspostavljanje klaster inicijativa i njihovu transformaciju u održive klastere; Stimulisanje razvoja inovativnih startupova; Stimulisanje inovacionih aktivnosti MMSP; Jačanje međunarodne konkurentnosti MMSP; Snažnije povezivanje industrijskog razvoja sa S3;
- **POBOLJŠANJE OKVIRNIH USLOVA ZA INOVATIVNI EKOSISTEM** kroz: Unapređenje implementacionog okvira za inovacije i S3; Promocija značaja inovacija sa fokusom na informisanje šire javnosti i privrede

Definisani strateški i operativni ciljevi Operativnog programa u skladu su sa relevantnim strateškim dokumentima na nacionalnom nivou kao i prioriternim, ciljevima i obavezama Programa rada Vlade Crne Gore za 2021.g., kao i Nacrtom Programa rada Vlade Crne Gore za 2022.g, ali i Nacrtom Srednjoročnog programa rada Vlade Crne Gore 2022-2024. Prilikom utvrđivanja aktivnosti u okviru Akcionog plana 2021-2022, poseban fokus je na horizontalnom usaglašavanju sa drugim relevantnim strategijama/programima kako bi se doprinijelo ostvarenju svrhe i vizije pametne specijalizacije i to: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Pravcima razvoja Crne Gore 2018-2021. godine, Programom pristupanja Crne Gore 2021-2023, zatim sa prioriternim strukturnih reformi Programa ekonomskih reformi 2021-2023.

godine (ali i Nacrtom Programa ekonomskih reformi 2022-2024), Strategijom digitalne transformacije Crne Gore 2022 – 2026, Industrijskom politikom Crne Gore do 2019-2023. godine, i Strategijom razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018 - 2022.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ostvarivanje definisanih ciljeva Operativnog programa ostvariće se kroz institucionalnu i međuresorsku saradnju institucija javnog, privatnog i akademskog sektora i donatora, pri čemu bi se omogućila bolja valorizacija postojećih resursa u svim prioritnim oblastima (Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane; Energija i održiva životna sredina; Održivi i zdravstveni turizam; i Informaciono-komunikacione tehnologije kao horizontalnog prioriteta); kao i jačanje istraživačkih i inovacionih kapaciteta, jačanje S3 vještina, razvoj inovacione infrastrukture, podrška inovativnim aktivnostima, uspostavljanje klaster inicijativa, stimulisanje razvoja inovativnih preduzeća itd., a sve u cilju kreiranja dodatnih izvora održivog ekonomskog rasta uz podsticanje razvoja ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama. Donošenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022 je jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i adekvatnog razvoja navedenih prirotenih oblasti.

- 4. Analiza uticaja
- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
-

Implementacija Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022, pozitivno će uticati na unapređenje okvira za efikasniji ekonomski razvoj zasnovan na znanju i inovacijama, kroz povećanje investicija za razvoj sistema inovacija, podsticanje inovativnih aktivnosti u privrednom sektoru, podršku razvoju klusterskih organizacija, jačanje međunarodne konkurentnosti MMSP, transfera tehnologije i razvoja preduzetništva, kao i snažnijeg povezivanja industrijskog razvoja sa S3.

Realizacija Akcionog plana za period 2021-2022, uticaće na:

- Unapređenje istraživanja u konkurentskom procesu kroz grantove za naučnoistraživačke projekte,
- Pобољшanje kvalifikacija postojeće i nove radne snage,
- Podršku unapređenju ljudskih resursa za digitalnu ekonomiju;
- Bolju povezanost nauke i privrede, kroz jačanje saradnje aktera u sistemu inovacija;
- Jačanje inovacione infrastrukture;
- Unapređenje vidljivosti Crne Gore kao destinacije održivog i zdravstvenog turizma;
- Razvoj sistema telemedicine;
- Podršku razvoja klastera;
- Stimulisanje razvoja inovativnih startapova;
- Podršku digitalizaciji MMSP;
- Jačanje učešća u EU Okvirnim programima za istraživanja i inovacije;
- Podršku uvođenju međunarodnih standarda;
- Podrška modernizaciji proizvodnih procesa;
- Podrška cirkularnoj ekonomiji,
- Podrška industrijskoj preradi više faze i plasmana na tržište, kao i drugog.

Akcionni plan za sprovođenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 za period 2021-2022 obuhvata 12 operativnih ciljeva i 65 aktivnosti. Za realizaciju Akcionog plana 2021-2022 izdvojeno je 73,510,932.74 eura.

Sredstva planirana za sprovođenje Akcionog plana 2021-2022 prema izvorima finansiranja, kako slijedi:

Nacionalni budžet: 30,596,308 €;

Donatorski programi: 809,937 €;

EU programi: 10,832,474 €;
Privatni sektor: 1,072,212 €; i
Krediti: 30,200,000 €.

Realizacijom predloženih aktivnosti podržava se stvaranje novih privrednih subjekata kroz unapređenje saradnje u istemu inovacija, unapređenja poslovnog ambijenta, finansijsku podršku za osnivanje, rast i razvoj inovativnih preduzeća, unapređenje preduzetničkih znanja i vještina, podsticanje inovacija i uvođenje novih tehnologija kroz saradnju privrede sa naučnoistraživačkom zajednicom, digitalnu transformaciju preduzeća, uvođenje principa cirkularne i niskokarbonske ekonomije, unapređenje međunaordne saradnje, kroz podršku istraživačima u međunaordnim inicijativama i dr. Očekivani efekti na duži rok odnose se na povećanje konkurentnosti crnogorske ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama, kroz razvijanje proizvoda i usluga sa većom dodatnom vrijednošću, rast produktivnosti i efikasnosti. Implementacija Opreativnog programa ne stvara direktne troškove građanima, odnosno privredi i malim i srednjim preduzećima, već će ista doprinijeti poboljšanju uspješnosti njihovog poslovanja.

Kada su u pitanju administrativna opterećenja koja uzrokuje implementacija predmetnog dokumenta, imajući u vidu da implementacija zahtijeva uspostavljanje nove Organizacione jedinice za S3 u okviru Ministarstva ekonomskog razvoja, ova opterećenja postoje, ali je već ostvarena finansijska podrška za jačanje kapaciteta kroz UNDP program za sistemsku podršku inovacijama.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022, za sve aktivnosti definisani su izvori finansiranja na bazi nacionalnog budžeta, kredita, EU programa, donatora, kao i doprinosa iz privatnog sektora.

Realizacija planiranih aktivnosti u 2021. godini, ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su ista opredijeljena Zakonom o budžetu za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 9.342.572,05 € - institucije javnog sektora koje se finansiraju iz Budžeta.

Ministarstvo ekonomskog razvoja: 3.509.000,00 € (prilog saglasnost)

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: 2.449.521,50 € (prilog saglasnost)

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta: 2.803.950,55 € (prilog saglasnost)

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija: 10.000,00 € (prilog saglasnost)

Uprava javnih radova Crne Gore/Kapitalni budžet – Zakon o budžetu Crne Gore za 2021: 570.100,00 €

Saglasnosti nadležnih ministarstava na predložena sredstva za realizaciju aktivnosti u 2021. godini, dostavljamo u prilogu dopisa. Takođe, za implementaciju Akcionog plana za 2022. godinu potrebna su finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 21.487.736,00€ iz budžeta, koja su predviđena Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu i to kod: Ministarstva ekonomskog razvoja u iznosu od 15.706.100,00 €, Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta u iznosu od 2.138.336,00 €, Ministarstva zdravlja u iznosu od 50.000,00€, Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija u iznosu od 10.000,00 €, i Uprave javnih radova u iznosu od 3.583.300,00 €.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana

prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Za pripremu Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022 korišćena je eksterna podrška od strane UNDP (angažovani konsultanti) i DG JRC (ekspertski izvještaji za sve četiri prioritete oblasti);
- Pripreme za Operativni program počele su u maju 2021. godine, kada su pokrenute i konsultacije sa sva četiri sektora (državni, naučnoistraživački, privredni i civilni) za formiranje Radne grupe, koju je koordiniralo Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore. Upućeni su ciljani pozivi za uključivanje predstavnika svih relevantnih institucija državne uprave, četiri univerziteta, poslovne asocijacije, Zajednice opština Crne Gore, Investiciono-razvojnog fonda, a objavljena su i dva poziva:
  - * Poziv naučnicima, istraživačima i privredi za učešće u izradi S3 2021-2024; i
  - * Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce NVO u radnom tijelu za izradu Operativnog programa.
- Radna grupa je inicijalno imala 47 članova, a vidno je bilo slabije interesovanje od strane NVO sektora (samo jedan predstavnik NVO sektora) i privrede. Međutim, u saradnji koordinatora - Ministarstva ekonomskog razvoja i Privredne komore Crne Gore u periodu od septembra do novembra 2021. godine obavljene su konsultacije sa privrednim sektorom, tokom kojih su se predstavnici privrednog sektora aktivno uključili i diskutovali na temu fokusnih područja S3, preporuka za unapređenje instrumenata i prijedloga budućih pravaca razvoja. U zreljoj fazi pripreme dokumenta učestvovali su i IPC „Tehnopolis“ Nikšić, Naučno-tehnološki park Crne Gore i Fond za inovacije Crne Gore. Značaju i relevantnosti radne grupe je posebno doprinijela činjenica da je polovina članova učestvovala u pripremi same Strategije pametne specijalizacije, dok je druga polovina članova predstavljala „novu snagu“ koja je dosta naučila o pametnoj specijalizaciji iz procesa nastajanja Operativnog programa, ali je istovremeno bila u mogućnosti da drugačije sagleda neka prethodno definisana pitanja. Radna grupa je bila podijeljena u 4 podgrupe po prioritetima, a podgrupama su koordinirali Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija.
- Ministarstvo ekonomskog razvoja je 1. decembra 2021. godine objavilo Javni poziv građanima, stručnoj javnosti i svim zainteresovanim stranama da se uključe u javnu raspravu koja je trajala do 20. decembra i tokom koje su svi zainteresovani mogli da daju sugestije i komentare, i unaprijede tekst Nacrta Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije S3 2021-2024 s Akcionim planom za 2021-2022. Učesnici tribine, koja je održana 08. decembra 2021.g., su saglasni da se radi o veoma kvalitetnom dokumentu, sa realnom postavljenim ciljevima, i da Operativni program predstavlja veliki iskorak u implementaciji Strategije pametne specijalizacije. Prisutni su se saglasili i da je neophodna veća sinergija aktera u sistemu inovacija, unapređenje međuresorne saradnje, kao i snažnija promocija samog koncepta S3, kao i njenog značaja za ukupan razvoj crnogorske ekonomije, zasnovane na znanju i inovacijama, što je uvaženo i reflektovano kroz operativne ciljeve i planirane aktivnosti.
- Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju - kojim predsjedava predsjednik Vlade, a u čijem su sastavu i nadležna ministarstva, uključujući Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja - dao je, na sjednici od 17. decembra 2021. godine, pozitivno mišljenje na prijedlog Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije S3 2021-2024 s Akcionim planom za 2021-2022.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Za ostvarivanje očekivanih rezultata utvrđenih Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 s Akcionim planom 2021-2022, od ključnog je značaja međuresorna saradnja sa zadatkom obezbjeđenja efikasne koordinacije na kreiranju i implementaciji svih definisanih aktivnosti.
- Proces implementacije je u nadležnosti različitih institucija i aktera, javnog i privatnog sektora, dok se određeni broj aktivnosti realizuje uz podršku međunarodnih institucija/organizacija i donatorskih projekata.
- Na sjednici Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju, održanoj 17. decembra 2021. godine, usvojen je S3 Nacionalni implementacioni okvir, a u cilju obezbjeđenja efikasne koordinacije na implementaciji Strategije pametne specijalizacije i njome definisanih programa.
- Ovim okvirom prepoznata je organizaciona jedinica za S3, koju će uspostaviti Ministarstvo ekonomskog razvoja tokom 2022. godine i koja će raditi na operativnom nivou implementacije i monitoringa. Takođe, Ministarstvo ekonomskog razvoja će formirati Međuinstitucionalnu S3 grupu - upravljačko-koordinaciono tijelo međuresorne saradnje kojim predsjedava Ministarstvo ekonomskog razvoja, a koje je posvećeno svakodnevnoj implementaciji S3 i koje izvještava Vladu o

- svojim aktivnostima.
- S3 monitoring i evaluacija će biti zasnovani na kvantifikovanim ciljevima, identifikovanim Operativnim programom za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024, odnosno Akcionim planom. U procesu monitoringa Akcionog plana prikupljaće se podaci o realizaciji pojedinih aktivnosti i projekata resorno nadležnih institucija, ostvarenosti ciljeva, odnosno rezultata i indikatora učinka, što će predstavljati osnov za Godišnje izvještaje o implementaciji koji se podnosi Vladi na usvajanje. Na ovaj način će se omogućiti mjerenje uspjeha ili identifikacija problema, odnosno odstupanja od planiranog u implementaciji Operativnog programa, što će doprinijeti boljem definisanju budućih pravaca razvoja u skladu sa S3.
  - Poseban segment praćenja uspješnosti implementacije predstavlja eksterna evaluacija, koju će, u skladu sa preporukama eksperata Evropske komisije, raditi nezavisni eksperti, a koja će se sprovesti nakon realizacije Akcionog plana za sprovođenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 za period 2021-2022.

Datum i mjesto

22. decembar 2021. godine, Podgorica

Starješina

MINISTAR
mr Jakov Nalato

